

1 Samenvattend overzicht van het artikel

Het is praktisch onmogelijk om de term 'volmaakt mens' in te vullen. Op het morele vlak spelen zeker positieve kwaliteiten mee. Maar hoe ze omschrijven? Als de term 'volmaakt mens' op diverse manieren op Jezus werd toegepast, is die zeker altijd een abstractie, geen precies beeld van die concrete persoon. In het zoeken naar de 'historische Jezus' (dus zoals hij écht geweest is), gestart in de 18de eeuw, wou men de 'gelovige en de theologische' aanbousels achterwege laten en de authentieke 'Galilese gestalte' van die historische Jezus bovenhalen. Die zoektocht is niet eenvoudig, want Jezus was niet een goddelijk wezen die zich enkel als mens 'voordeed', maar heel duidelijk was hij een in tijd en ruimte te situeren mens. Hij moest dus alles ook leren wat des mensen is.

Dat historisch onderzoek is niet makkelijk. want zelfs zeer kritische historici projecteren onbewust hun eigen tijdgebonden menselijke idealen of afkeer in Jezus. Hij wordt een meester van de Verlichting of een romantisch genie, een filosoof à la Kant of een puriteinse moralist, een voorvechter van de sociale revolutie of een profeet die zich vergiste in het aankondigen van 'het einde der tijden'. Jezus wordt dan het eigen ideaalbeeld... dat je op diverse vlakken gaat toepassen. En vooral op moreel vlak. Maar ook daar liep het mank: De Middeleeuwse Koning die op kruistocht ging of de rechter in de Inquisitie (bij de strijd tegen de protestanten) deed dit alles 'in naam van Christus. Ook de Bijbel helpt niet veel! We hebben niet zoveel klare historische gegevens over Jezus. We zijn op de geloofsgetuigenissen van de evangelies aangewezen (40 tot 70 jaar na de historische Jezus geschreven!). Deze zijn geen ooggetuigenissen! De evangelisten hadden niet de bedoeling een biografie van Jezus te maken. Ze hebben zelfs weinig aandacht voor de persoonlijkheid of het karakter van hun figuren. Ook de zgn. 'woorden van Jezus' worden hem in de mond gelegd. Het Johannesevangelie b.v. is een diepzinnig mystieke bezinning, zeker geen historisch verslag!

Biografische belangstelling vinden we in de evangelies niet terug. Heel het verborgen leven van Jezus interesseerde hen niet. En de kerstverhalen zijn helemaal legende (cf. het december-onderwerp). Iets historisch van Jezus moeten we proberen te ontdekken door wat er vanuit de verrijzeniservaring over hem gezegd wordt. Zijn woorden en daden worden in functie daarvan verhaald.

Maar toch knopen ze nog aan bij reële herinneringen aan de man van Nazareth. Maar de auteur vraagt zich of hij zich niet even sterk mag ergeren aan hem als allen die zich indertijd 'gestoord hebben aan zijn lastigheid'. Een eerste voorbeeld: Volgens Marcus komt Jezus aan in het hedens gebied van Tyrus. De ontmoeting met een niet-joodse vrouw die aandringt bij hem op

genezing, zorgvuldig gepland in Marcus-evangelie, heeft ook een theologische bedoeling. Jezus komt blijkbaar tot inzicht dat de heidenen deel mogen hebben aan het heil dat hij brengt. Een tweede voorbeeld: Jezus wordt verweten om niet ascetisch te leven: hij at en dronk. Hij neemt het dus niet zo nauw met de vasten- en reinigingswetten van de farizeeën en wetgeleerden. “Behandel de anderen zoals je zelf behandeld wil worden. Dàt is Wet en profeten!” In de loop van de kerkgeschiedenis en bij sommigen heiligen kreeg ascese een veel groter belang in het streven naar volmaaktheid... Een derde voorbeeld. Bij het offeren van de dieren in de tempel moest er wel een plaats zijn waar ze verhandeld en verkocht werden. Dat kon moeilijk met vreemde (heidense) munt gebeuren. Vandaar de geldwisselaars waar Jezus zo hard tegen optreedt. Waarom? Veel vrome joden zullen zeker gechoqueerd zijn geweest... Is Jezus wel volmaakt? Hij kan snoeihard uit de hoek komen. Ongeveer alle verantwoordelijken op religieus en burgerlijk gebeid heeft hij voor het hoofd gestoten. ‘Zo zachtmoedig en nederig van hard’ trad hij blijkbaar niet op... Niet alleen Farizeeën en Schriftgeleerden, maar ook het gewone volk ergerde zich soms aan zijn optreden. Hij is een teken van tegenspraak! Enerzijds was hij een charismatische persoonlijkheid die velen aantrok. Maar is dat een vorm van volmaaktheid? (Ook Hitler deed dat!) Onafhankelijk van geld of bezit, gaat Hij toch in op voorstellen van welgestelden. En zijn familie komt er ook niet zo goed uit. Jezus was dus NIET d tolerant, breeddenkende, multiculturele, ... figuur. Hij heeft veel mensen bedreigd, verward en woedend gemaakt. Hij was een marginale jood (Meier). Hij was dus in alles aan ons gelijk, behalve in de zonde. Zo leert ons de traditie. En dat is juist. Zijn volmaaktheid is die geweest van iemand die consequent tot in de dood Gods kerngebod van liefde en gerechtigheid gestalte heeft gegeven. Die roeping hebben christenen na te volgen!

2 Methodische suggesties

- Je kan de gespreksvragen doornemen en daarbij vooral mensen hun eigen ervaringen met dit onderwerp laten verwoorden.
- Een mooie opdracht kan ook deze zijn. Na lezing van Peter Schmidts artikel, eens samen reflecteren op volgende tekst die ik op internet vond over ‘Het karakter van Jezus Christus ’ (volgens De reddingark, evangelische gemeente).
- In nr. 3 vind je een interessante test rond dit onderwerp. Hij kan je helpen als informatie en als achtergrond voor de bespreking.
- Je kan ook de vier afbeeldingen van Jezus bespreken onder nr. 5. Wat wordt Jezus hier ‘in de schoenen geschoven’? Bespreek. En... hoe zou jij Jezus uitbeelden als je kunstenaar was?

3 Het karakter van Jezus - De reddingark, evangelische gemeente

Het karakter van een mens is de som van zijn eigenschappen waarin een mens zich onderscheidt van anderen. Het karakter van Jezus Christus was volmaakt uitgebalanceerd. Het kende buitensporigheden noch onvolkomenheden, had geen sterke punten omdat Hij geen zwakke punten had. Hij was altijd Dezelfde. Hij sprak Zichzelf nooit tegen. Hij sprak nooit wanneer het beter was geweest te zwijgen en Hij zweeg nooit als Hij moest spreken. Hij had een volmaakt onderscheidingsvermogen en oordeel. Hij sprak de waarheid in liefde. Hij overdreef nooit, Hij sprak altijd weloverwogen en stelde nooit iets verkeerd voor. Hij behoefde Zich nooit te verontschuldigen voor wat Hij zei of deed. Hij hoefde nooit een zonde te belijden en Hij hoefde nooit iemand om raad te vragen. Als Hij werd geconfronteerd met vragen en argumenten antwoordde Hij altijd snel en to the point. Hij begreep nooit iemand verkeerd.

In Zijn mensheid lijkt Hij ons het dichtst nabij te komen, maar eigenlijk is Hij dan het verst van ons verwijderd. In Zijn Godheid lijkt Hij het verst van ons verwijderd, maar dan komt Hij ons juist het dichtst nabij.

4 Yeshua uit Francis Spufford Dit is geen verdediging! Waarom het christendom ondanks alles verrassend veel emotionele diepgang heeft.

Ten Have, 2015, 6de druk, p. 110-111, ISBN 978 90 259 0306 0

Yeshua. Een man dus. Probeer je er een voorstelling van te maken. Die man uit de menigte, nog steeds onderweg. Een mens in wie het overweldigende totaalperspectief van de God van alle dingen geen vluchtige glimp is waarvan hij duizelend achteroverslaat, maar een voortdurende aanwezigheid die in hem op de een of andere manier is aangepast aan de schaal van de menselijke geest. De lichtende glans is voor hem niet vreemd, maar vertrouwd. Hij bezielt de wereld op elk moment met de ingehouden liefde van de schepper. Ja, hij is die schepper, niet zijn woordvoerder, vertegenwoordiger of ambassadeur, nee, de schepper zelf - niet langer ingehouden, maar ook niet langer immuun. Hij is de Schepper te midden van dat wat Hij heeft gemaakt, lopend op de plaats die door dat glanzend licht wordt gedragen en in stand gehouden, maar waar het zich niet mee lijkt te bemoeien, voor zover we dat kunnen beoordelen op grond van dat wat er gebeurt; een plaats waar het of zij of hij net als wij allemaal onderworpen wordt aan de logica van de biologie, de logica van de politiek, de logica van angst, verlies en onzekerheid.

Hoe ziet hij eruit? Geen idee. Niemand zal ooit een beschrijving van hem geven. Hij is een jood uit het Palestina van de eerste eeuw. Hij draagt dus waarschijnlijk een baard, zal klein van stuk zijn en stinkt misschien volgens onze moderne opvattingen. Misschien heeft hij ook wel een slecht gebit of mist hij een paar tanden. Hij is halverwege de dertig in een tijd dat er hard moest worden gewerkt en er amper medicijnen waren, een tijd waarin de gemiddelde levensverwachting rond de veertig lag. Hij zal dus waarschijnlijk al wel afgetakeld en van middelbare leeftijd zijn geweest. Maar we weten

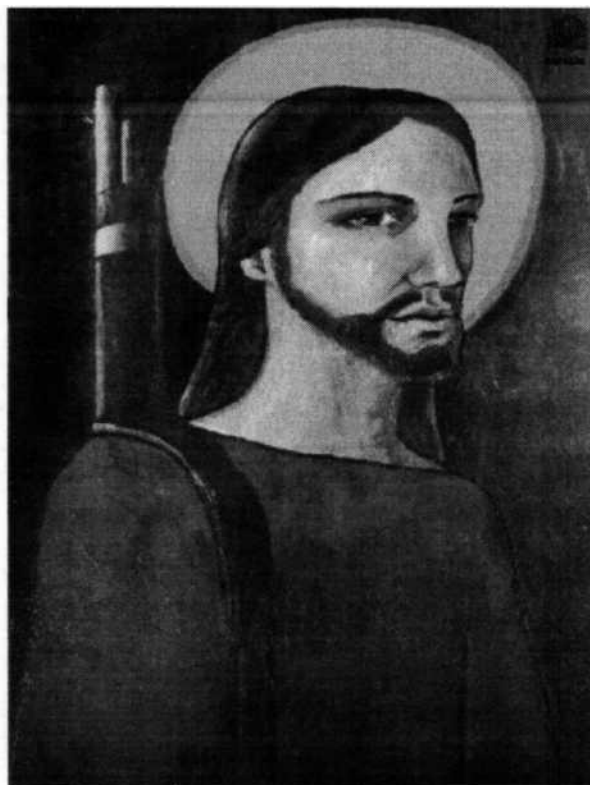
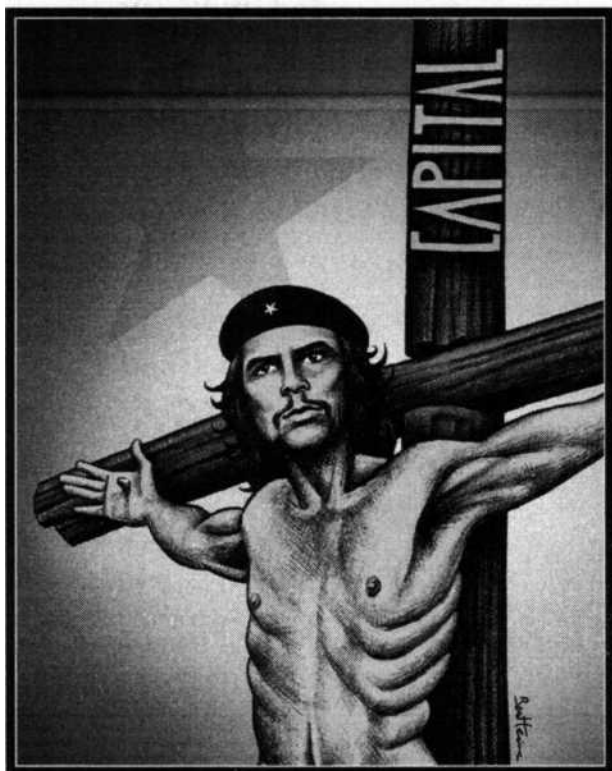
het niet. En dat maakt ook niet uit. Hij ziet eruit als wij, waarbij met 'wij' de hele mensheid wordt bedoeld. Wij hebben gezichten en lichamen; hij heeft een gezicht en een lichaam. Hij is een mens zoals wij, maar wie hem ontmoet, ontmoet ook degene die verantwoordelijk is voor het universum. Nee, hij wordt niet omgeven door een stralenkrans. Hij geeft geen licht in het donker. Er zijn geen speciale lichteffecten die zijn aanwezigheid aankondigen. Als je hem snijdt met een mes, begint hij te bloeden. Zijn naam is Yeshua, wat later werd gelatiniseerd tot 'Jezus'. Waarom is hij gekomen? Om een aantal dingen te zeggen; om een aantal dingen te doen.

De plaats waar hij naartoe gekomen is (de plek waar hij is geboren) is een provincie van een rijk dat zo ongeveer de hele toen bekende wereld regeerde. De provincie is al twee generaties bezet, maar is daarvoor ook niet veel langer dan twee generaties onafhankelijk geweest. Voordat het rijk de baas werd was er een ander rijk en daarvoor nog weer een ander. De provincie is niet belangrijk of welgesteld. Er zijn geen beroemde attracties. De enige stad die de provincie telt is weinig meer dan een verzameling gele stenen op een verlaten heuveltop. Maar het is een ongewone plek. Het is de enige plaats ter wereld, tot nog toe, waar mensen wonen die de God van alle dingen aanbidden. Je vindt ze overal, maar dit is de enige plaats waar ze de meerderheid vormen en de oorspronkelijke bewoners zijn. Dit is waar hun geschiedenis ligt. Dit is waar ze zijn geworden wat ze zijn: door te denken dat hun God de belangrijkste god is, door te denken dat Hij voor hen de enige God is; ja, door te denken dat Hij de enige God is die er is. Eén enige God gebiedt hun verbeeldingskracht. Hun god is *de* God en hun land is *het* Land en hun stad is *de* Stad.

5 Enkele afbeeldingen van Jezus

- a. een romantische Jezus (H. Hart) - b. Jezus uit de film van Pasolini over het Matteüsevangelie - c. Jezus op het kruis als Che Guevara, revolutionair marxist en guerrillastrijder in Cuba - d. Jezus als revolutionair strijder met wapen (bevrijdingstheologie)

6 Suggestie voor een gebedsmoment

Je kan vooraf het lied Z.J. 539 downloaden en op je computer plaatsen. Zorg ook voor een paar minuten heel rustige achtergrondmuziek voor het einde van dit gebedsmoment. Dan ben je onafhankelijk van de internetverbinding.

6.1 We beluisteren het lied 'Dit lied gaat over Jezus' (Z.J. nr.539)

Huub Oosterhuis - youtube

<https://www.youtube.com/watch?v=WQS61v3diFw>

Dit lied gaat over Jezus, die man van lang geleden,
het dorp waar hij vandaan komt, is klein, heet Nazareth.
Zijn naam is alle eeuwen tot hiertoe doorverteld.

Hij was een Zoon der mensen, geboren en getogen
uit arme Joodse ouders, een twijg uit Davids stam,
een kind van de belofte, een zoon van Abraham.

Hij was een jaar of dertig toen Hij van zich deed horen,
de mensen schoolten samen als vissen om Hem heen.
Zijn moeder en zijn broeders begrepen niets van Hem.

De tijd is vol, bekeert u en weest het zout der aarde,
weest voor elkaar barmhartig zoals mijn Vader is,
op zoek in deze wereld naar wat verloren is.

Zijt gij niet voor uw kind'ren zo goed als gij maar kunt,•
geeft gij een ander stenen wanneer Hij vraagt om brood?

Als wij gewone mensen, hoeveel te meer dan God.
Met tollenaars en zondaars dronk Hij dezelfde beker;
Hij kwam een dode tegen en nam hem bij de hand.
De naam van God herleefde in heel het joodse land.
De goden van het duister, de geest van kwaad tot erger die
mensen houdt gevangen, heeft Hij teniet gedaan.
Hij heeft hun macht ervaren maar als een man weerstaan.
Zo doende wat Hij doen kon, ten dienste van de mensen
viel Hij in mensenhanden, vond veel te jong de dood.
Er zijn er nog die zeggen: Hij is de Zoon van God.
Wij gaan met dichte ogen als vreemdelingen verder;
waarom is Hij gekruisigd- wij hadden zo gehoopt.
Wie zal de Schrift verklaren; wie breekt voor ons het brood.
Er is nog veel te zeggen, te veel om te bewaren, de
wereld zal te klein zijn als alles helder wordt.
Als wij het moesten zingen, wij kwamen stem te kort.

6.2 We beluisteren uit het evangelie van Marcus 8, 27-30

Na het tweede broodteken en de genezing van een blinde vertrok Jezus met zijn leerlingen naar de dorpen in de buurt van Caesarea Filippi. Onderweg vroeg Hij aan zijn leerlingen: 'Wie zeggen de mensen dat Ik ben?' Ze antwoordden: 'Johannes de Doper, en anderen zeggen Elia, en weer anderen zeggen dat U een van de profeten bent.' Toen vroeg Hij hun: 'En jullie, wie zeggen jullie dat Ik ben?' Petrus antwoordde: 'U bent de Messias.' Hij verbood hun uitdrukkelijk om met iemand hierover te spreken.

6.3 "Wie zeggen jullie dat Ik ben?"

Houd daarna een wat langere stilte, zo mogelijk bij wat rustige achtergrondmuziek

Elk denkt (en noteert eventueel) na over wat hij/zij op deze vraag zou antwoorden.

Daarna geef je de kans om wie het wenst zijn of haar visie met de anderen te delen (geen discussie - gewoon meedelen).

Wie het verlangt kan zijn antwoord in een gebedsvorm tegenover Jezus uitspreken, als volgt: Jezus, Jij bent voor mij...

P.S. Peter Smidt schreef zeer interessant over de evolutie van de opvattingen over Jezus in zijn prachtig vanuit de kunstgeschiedenis geïllustreerd boek *"In de handen van de mensen. 2000 jaar Christus in de kunst"*, uitgegeven door het Davidsfonds t.g.v. het jaar 2000.

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skvnet.be